

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt V. Alia forma examinandi Testes circa factam denuntiationem contra aliquem delinquentem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

de aliquo singulari delicto, & persona delinquente, præmissa semiplena probatione, aut infamia, Visitator procedit ad specialem inquisitionem faciendam, secundum formam præscriptam in cap. præcedenti. Alia est inquisitio, quæ etiam specialis dici potest, cum crimen perpetratum est notorium, & criminolus occultus: tunc enim tenetur Prælatus inquirere generaliter malefactorum; non tamen speciatim an Petrus, vel Joannes tale crimen commiserint, nisi infamia, indicia, aut semiplena probatio præcedat, ut laudis in cap. de inquisitione superius annotavimus.

Hanc inquisitionem debet præcedere evidentia facti: factum autem, siue delictum potest esse, aut permanens, aut transiens: facti permanentis delicta dicuntur, quorum vestigium sensibile post illa commissam manet, ut in homicidio, stupro, incendio, percussione, si in illa cicatrix relinquatur, vel vulnus, aut in furto cum fractura &c. transiens facti dicuntur illa delicta, quorum nullum post ipsa perpetrata sensibile, aut visibile vestigium manet, ut conviciis, blasphemia, siue alia injuria, siue fornicationes, percussio absque signo relicto, aut furtum sine fractura, &c.

Visitatori igitur in primis constare debet de corpore delicti, siue id fiat per denunciationem juridicam, siue per inquisitionem, quæ oritur vel à notorietate facti, vel ab infamia, vel ab indicij violentiis, aded ut nullus Visitator possit processum contra aliquem sibi subditum formare, nisi juridicè fuerit denunciatus, aut legitimo modo infamatus, aut indiciatas, aut deum in fragranti crimine notorio deprehensus.

Quando Prælatus, vel Visitator volens facere inquisitionem de delicto notorio, & non inventantur nec indicia, nec infamia, nec semiplena probatio contra delinquentem, debet hac forma procedere.

Die Mense Anno

Cum pervenisset ad nostram, vel aures R. P. Provincialis, vel Visitatoris publica quadam fama deferente in Conventu N. tale delictum scandalosum fuisse patratum, & attendentes delictum in Dei offensam, & in salutem Religionis cedere ex debito officij visum est, juridicas informationes capere à fide dignis, qui possent veritatem patefacere, & ideo decrevimus forma debita, & juridica Testes examinare.

Post hæc procedendum est ad examen Testium hac vel simili forma.

CAPVT IV.

Forma examinis Testium circa delictum notorium.

Eodem die, & anno R. P. Visitator considerans, quod tale, tamque grave delictum in tali Monasterio commissum, sine maxima Dei, & proximi offensione tolerari nequeat, processit ad Testium examen, pro investigando delinquenti; Quare eodem die vocatus P. N. ab N. coram eodem P. Visitatore existente in eodem loco, & in primis præmisso juramento vel præcepto formali, interrogatus fuit an sciat, tale delictum patratum in illo Conventu fuisse,

Et si res, ondeat se scire. Secundo interrogatur quomodo id fiat? Obicitur at tali tempore, ac tali hora, quando delictum fuit commissum, & quem credat illud commississe, ut ut serio referat, quidquid scit de hujusmodi re, vel factis, &c.

Omnia notentur, & animadvertatur exprimentur omnia necessaria, & circumstantia, scilicet delictum, delinquentis, complices, locus delicti, tempus præsum, quando commissum, occasio, siue causa, toties & quoties, Testes qui fuerint presentes, aut de visu, aut de auditu, & alia similia: si vero Testes, se ignorare affirmet, imposito præcepto de servando silentio, & obtemperata ejus subscriptione dimittatur, vocenturque alij Testes, donec Reus detegatur, siue do nec indicia sufficientia contra aliquem vel aliquos inventantur, invento Reo juridicè procedat, examinando Testes, donec per plenam probationem convincatur.

CAPVT V.

Alia forma examinandi Testes circa factam denunciationem contra aliquem delinquentem.

Diximus præcedenti capite, qua ratione Testes sint examinandi à Visitatore, quando patratum est aliquod notorium delictum, delinquens vero est occultus, nunc præscribere oportet modum & formam examinandi testes circa delictum alicui particulari personæ per denunciationem imputatum, præmissa enim juridica denunciatione (ut supra diximus) tenetur Visitator ad inquisitionem specialem, hoc est ad Testium examen devenire.

Antequam igitur Visitator ad Testium examen descendat, oportet ante interrogationes præscribere modum ac formam, ex qua constare aliquo modo possit de delinquente, & de delicto commissio, & de causis quibus movetur ad inquisitionem faciendam, ut sic clarius constare possit, se non leviter, aut minus juridicè Testes interrogare, quod non incongruè sequenti forma, vel alia simili exprimere poterit.

Die Mense Anno

Cum pervenisset ad nostram notitiam, publica quadam infamia deferente, vel legitima denunciatione per Testem omni exceptione majorem, Patrem N. ab N. Procuratorem hujus Monasterij bona, sine legitimo Superioris consensu temere dissipasse, tum donationibus à se suis consanguineis factis, cum non modicam pecuniarum summam in convivij & potationibus insumpisse, nec non aliquibus Religiosis suis amicis, & etiam alijs secularibus exhibuisse, cum ad Dei gloriam, & ad disciplinam Religionis conservandam necessarium sit, ut similia delicta impunita non remaneant, ac ex debito nostri Officij tenemur ad debitam inquisitionem alium delictum plenius faciendam, præcipimus in virtute Spiritus Sancti, & sanctæ Obedientia, & sub præcepto formali omnibus Religiosis juxta tenorem sequentis interrogatorii examinandis, ut veritatem, postposito omni odio, vel amore, aliave passione sincerè deponant.

Poterit tamen Interrogatorium majoria claritatis gratia in aliquos articulos, siue Interrogationes dividi, quibus tota series facti comprehendenda.

hendatur, quod fieri poterit secundum formam inferius praescriptam.

Interrogatorium.

Die Mense Anno

Coram R. P. Visitatore N. in Conventu N. vocatus Monasterij Superior etatis annorum N. & monitus, ac juramento ab eo praestito de veritate super interrogandis dicenda, tacto pectore, more sacerdotum juravit, & circa interrogaciones propositas respondit, ut infra.

Primo, Interrogatus, an cognoscat P. N. ab N. Religiosum profusum sacerdotem, & Procuratorem illius Conventus, & a quo tempore illum agnoscat? Respondit, se a multis diebus illum agnovisse, & familiariter cum ipso, in illa Conventu fuisse conversatum.

Secundo, Interrogatus, cujus fama, & opinionis sit tam apud alios quam apud ipsum? Respondit, se praedictum P. N. habuisse pro viro proba, ac bona fama & opinionis tam apud alios illius familiae Religiosos, quam apud ipsum.

Tertio, Interrogatus in quos usus ille, & pro quibus expendat Monasterij pecunias sine licentia Superioris, elargiendo illas suis consanguineis, ac aliquando in convivij luxuriose cum secularibus bibendo? Respondit, se audivisse praedictum P. N. distribuisse aliquas Monasterij pecunias inter fratres & consanguineos, sed tamen nescire, an hoc praemissa Superioris licentia faciat, nec ne.

Quarto, Interrogatus, a quibus audivit praefatum N. expendisse praedictas pecunias sine licentia Superioris, elargiendo eas suis consanguineis? Respondit, se hoc a Patre N. illius Monasterij sacerdote accepisse, quo asserbat, hoc audivisse a quadam consanguinea ejusdem Procuratoris, vocata N. Item se etiam hoc accepisse a fratre D. qui cum esset ordinarius socius Procuratoris asserbat se praesente, emisse quosdam annulos aureos, eosque praedictae consanguineae dedisse, rogans praedictum socium, ne alijs Monachis patefaceret.

Quinto, Interrogatus, cujus fama, & opinionis sint Religiosi a quibus audivit, praedictum Procuratorem expendere illas pecunias, & an sint viri probi, de quibus nulla ratiōne praesumi potest, quod odio, aut passione aliqua ducti sibi culpam Procuratori temerarie imponant? Respondit, habere se pro comperto, illos Religiosos esse viros probos, timorata conscientia, ac testes omni exceptione majores.

Sexto, Interrogatus, an sciat, vel audiverit aliquid aliud peccatum, materiam proprietatis concernens? Respondit, se nihil aliud scire.

His peractis, legatur ejus depositio, & notetur in processu, & Notarius terminabit examen his verbis: Quibus habitis dimissus fuit praedictus P. N. Supplicatio imposta sibi silentio de secreto tenendo sub eodem praescepto, & subscribatur, Ego P. N. assero ut supra. Deinde Notarius concludat.

Acta sunt per me Fr. N. Notarium, coram R. P. Visitatore, & tam Notarius quam Visitator subscribatur.

Deinde Visitator, ut debito ordine in accepta inquisitione procedat, debet ad se vocare praedictos Religiosos, a quibus praefatus Supplicator, in examine antecedenti dixit se audivisse, quos examinabit sequenti forma.

Thom. à Jesu. Oper. Tom. I.

Forma Examinis aliorum Testium.

Die Mense Anno.

Vocatus Pater N. ab N. ut supra.

Primo, Interrogatus an cognoscat P. N. Procuratorem, &c. ut supra. Respondit ut supra.

Secundo, Interrogatus, an sit bona opinionis, &c. ut supra. Respondit ut supra.

Tertio, Interrogatus, an sciat illum esse proprietarium, ac expendere Monasterij pecunias, &c. ut supra. Respondit, se quadam die audivisse, a quadam consanguinea praedicti Procuratoris, eam habere quosdam annulos aureos, quos sibi Praedicator N. ejus consanguineus donaverat, & quae ostendisse aliquos annulos a praedicti Procuratoris sibi tradidit.

Item se scire praedictum P. N. Procuratorem, Monasterij expensis, sine Abbatis notitia, tam pro amicis monachis quam pro tribus alijs secularibus etiam amicis splendidum parasse convivium tali die mense in Abbatis hospitio, nesciente Abbate.

Quarto, Interrogatus, Quomodo id sciat? Respondit, se id certo scire, tum quia fuit unus ex invitatis, tum quia audivit ab ipso Procuratore, se magnam pecuniam summam in illo convivio insumpsisse.

Quinto, Interrogatus, an sciat aliquid aliud peccatum in simili materia proprietaria a Procuratore commissum? Respondit, se nihil aliud scire.

Et post haec legatur ejus depositio ut supra.

Eodem ferme modo erit examinandus a Visitatore Fr. N. socius Procuratoris, qui examinatus juxta praedictas interrogaciones, ad primam, & secundam, Respondit eodem modo, quo alij Testes.

Ad tertiam respondit, praefatum P. Procuratorem N. Monasterij pecunias in magna quantitate sine Superioris licentia prodigiè insumpsisse, & tam Religiosos, quam secularibus consanguineis distribuisse.

Interrogatus, quomodo id sciat? Respondit, se sepius vidisse illum pro Religiosis Monasterij sibi amicitia junctis emere vestes sive utensilia alia.

Interrogatus, quomodo id sciat fieri sine licentia Abbatis? Respondit praefatum Procuratorem in sibi sapius manifestasse, & sermo inquam, ut nemini hoc patefaceret.

Deinde dixit praedictum Procuratorem convivium magnum, tam pro Monachis notis, & amicis, quam pro secularibus, cum notabili expensa Monasterij preparasse, ac ipsum esse certum de hac re, quia ter, aut quater fuit ab ipso invitatus, ac demum scire, quod in ejus praesentia praedictus Procurator uni ex suis consanguineis vocata N. annulos aureos donasse, ejusque sorori cateniam auream tradidisse, eam humiliter deprecans, ut praedicta omnia silentio servaret.

Interrogatus, an sciat aliud peccatum contra paupertatem votum? Respondit, se nihil aliud scire. Postea legatur ejus depositio &c. & terminetur examen ut supra. Idem servari debet in quocunque alio Testium examine.

Testibus a Visitatore eo quo dictum est modo, examinatis, ut Visitator ipsemet possit vim testium, aut probationes a se factas clarius discernere, necesse est, ut attente consideret, an Testes sint singulares, discordes, varij, aut contentes, & an indicia sint sufficientia, ut simul cum semiplena probatione, possit Reum convincere, quod ut apud iudicem possit, non immerito adjecimus duo capita sequentia.

TESTU
Spirit.
II

ando interrogat
tempore, ac talis
ssim, & quomodo
reterat, quodquid
, &c.
adversari ex
i cumstantia, si
mplicat, loca de
ando comissum
so ies, Telles qui
aut de audito, &
ignotare affirmat,
lo silentio, & co
tatur, vocem
regatur, furedo
aliquem vel ali
co iudicem proce
pec plenam pro

T. V.
I Testes circa
nem con
uentem.

na ratiōe Testi
ree, quando po
delictum, de
scribere opo
andi tester dicit
one per deno
illam enim iudicia
s) teneat Vob
m, hoc etiam

id Testium ut
interrogator
ex quo con
ante, & de do
bus movetur id
clarius conhat
iudicet Testi
vè sequenti
rit.

Anno
ritiam, iudici
legitima deno
mationem, Po
Monasterij om
mere dispo
nere factis, an
in convivio &
quibus Religiosi
extubavit, cum
Religiosam co
a delicta impo
vi Officij teno
um delictum
ritute opio
acapro forma
quentis inter
pospositi vni
deponant.
iam majoria
sive interro
ali compre
henda.

